

LAGUTSKOTTETS betänkande N:o 11/1930 i anledning av
N:o 11/1930. landskapsnämndens framställning till Ålands landsting
med förslag till lag om kommunalförvaltning i Mariehamn.

I anledning av förenämnda framställning, vid behandlingen varav utskottet haft till hands det av stadsfullmäktige i Mariehamn avgivna utlåtandet, får utskottet, som saknar anledning att vidare uppehålla sig vid motiven till föreliggande lagstiftningsarbete och de principiella synpunkterna, vördsammast framhålla följande:

§ 11. Stadsfullmäktige hava uttalat önskemålet, att uti denna paragraf, som berör valbarhet till fullmäktig och övriga kommunala förtroendeuppdrag, måtte intagas ett nytt moment, avseende att utesluta från valbarhet den, som tillhör sådan förening, organisation eller annan sammanslutning, som är verksam i syfte att våldsamt omstörta Finlands stats- och samhällsskick. Fullmäktiges avsikt har varit, att i lagen skulle upptagas motsvarande uti riket gällande stadgande. Landskapsnämnden har emellertid icke velat införa antydda stadgande av särskilda uti motiveringen omförmälda orsaker.

Naturligt är att motsvarande stadgande icke förekommer uti kommunallagen för landskommunerna, ty vid den tidpunkt, då kommunallagen av landstinget bereddes och antogs, var nämnda stadgande icke gällande uti riket. Å andra sidan är det lika naturligt, att stadgandet, ifall det då funnits till, ur ren kodifieringssynpunkt skulle intagits uti lagen. Detta med så mycket större skäl, som detsamma, enligt vad landskapsnämnden också antyder, kan antagas hava gällande kraft i landskapet även utan att det uttryckligen av landskapsnämnden antagits. Med kännedom om vederbörande föreningars och organisationers arbetsmetoder torde man icke heller utan vidare kunna påstå, att stadgandet för framtiden kommer att sakna praktisk betydelse. Utskottet, som förutsätter att kommunallagen för landskommunerna i sinom tid kommer att i berört avseende kompletteras, har därför i enlighet med stadsfullmäktiges önskemål infört detsamma i lagen.

§ 17. Mom. 5 och 6 innehålla, uppenbarligen av rent förbiseende, mot varandra stridande bestämmelser om tidpunkten för valet av medlemmar i taxerings- och prövningsnämnderna. Med hänsyn till att såväl stadsfullmäktige som landskapsnämnden uti § 91 föreslå, att taxeringsnämnden

i oktober skall vidtaga med förberedelserna till påföljande års taxering synes avsikten hava varit att valen skola äga rum i september. Såsom nedan kommer till synes, har utskottet föreslagit strykande av såväl § 91 som § 92, varför valen ju utan olägenhet, på sätt hittills praktiserats, kunna verkställas i december. Emellertid torde det vara för staten fördelaktigare, att valen förättades vid en tidigare tidpunkt, i vilket fall särskilt taxeringsnämndens medlemmar, redan under det löpande året kunna följa med förhållandenas utveckling på det ekonomiska livets område. Då till utskottets kännedom dessutom kommit, att fråga kommer att uppstå om införande av taxeringsberedning i Mariehamn just för att taxeringsnämnden skall kunna bli bättre informerad i sin förestående verksamhet, synes det vara skäl att förlägga valen till något tidigare sammanträde än det ordinarie sammanträdet i december. Utskottet har med tanke härpå och för att antalet ordinarie sammanträden icke måtte ökas, föreslagit att medlemmar uti taxerings- och provningsnämnderna skola utses vid sammanträdet i juni månad.

§ 25. Ordet "dag" å nästsista raden har utbytt mot "tid".

§§ 84, 85 och 86. Uti sin skrivelse till stadsfullmäktige med anhållan om utlåtande över det tillernade förslaget till kommunallag för Mariehamn anför landskapsnämnden, för såvitt nu är ifråga, följande: "De uti hittills gällande lagstiftning eller rättare lagtillämpning (sannolikt uppkommen på grund av deklarationsblanketternas uppställning) till låtna avdragen, dels för direkta underhållskostnader å byggnader, maskiner samt andra föremål, som använts i den skattskyldiges näring, dels i form av avskrivning, hava i föreliggande lagförslag sammanförts under en gemensam titel underhållskostnad, varvid begreppet "avskrivning" som ju måste i detta sammanhang anses principiellt oriktigt såtillvida, att detsamma hänför sig till förmögenhetsobjekt och förty rättvisligt ej bör få plats uti ett skattesystem, som är baserat på inkomst, helt och hållet utmönstrats (§§ 84 och 85). För att förekomma möjlighet till vantolkning är uttryckligt stadgat, att de medgivna procentavdragen böra grunda sig på fastigheternas och föremålens beskaffenhet, men ej på deras avkastning."

Efter det stadsfullmäktige uti avgivet utlåtande förklarar sig icke kunna omfatta landskapsnämndens förenämnda förslag, utan uttryckligt

pointerat önskvärdheten av att begreppen underhålls- och driftkostnader å den ena sidan och värdeminskning å den andra icke sammanblandas, framhåller landskapsnämnden uti sin motivering till föreliggande lagförslag, att värdeminskning aldrig begreppsenslignat kan hänföras till omkostnad för bibehållande av ett föremåls räntabilitet och fördenskull förnuftigtvis ej upptagas såsom faktor i ett skattesystem, som till sitt objekt har inkomst.

I anledning av landskapsnämndens förstsagda uttalande får utskottet erinra om, att § 55 i gällande lag om kommunalförvaltning i stad medger avdrag, utom för underhålls- och driftkostnader, även för "skälig värdeminskning". Det beror sålunda icke på en tillfällighet och deklara-tionsblanketternas uppställning, att så kallad avskrivning observerats bland avdragen. Påståendet om avskrivningsbegreppets oförenlighet med skattesystemet innefattar åter en sanning med modifikation. Ty även om de avdrag, vilka i avseende å föremålets underhåll beviljas, teoretiskt äro avsedda att vidmakthålla ifrågavarande föremål i evärdeliga tider, så torde man våga påstå, att föremålet ifråga med till visshet gränsande sannolikhet i följd av utvecklingens framåtskridande inom en överskådlig framtid blir praktiskt taget värdelöst och måste ersättas med ett nytt. Ett stenhus exempelvis, det må underhållas än så väl, kan icke undgå att med tiden bliva omodernt, varför det förr eller senare måste slopas eller ombyggas för att tjäna ett ekonomiskt ändamål. Därför och då det ur taxeringssynpunkt, icke minst ur synpunkten av den taxerin som har inkomst såsom objekt, icke är likgiltigt, huruvida räntabla skatteföremål existera eller icke, har lagstiftaren genom att medgiva avdrag också för värdeminskning, d.v.s. avskrivning, velat - teoretiskt visserligen - möjliggöra för den skattskyldige att ersätta ett uttjänt och mindervärdigt föremål med ett nytt.

Med hänsyn till ovensagda har utskottet, i likhet med stadsfullmäktige, icke funnit skäl att ur lagen utmönstra avdraget för värdeminskning, och detta så mycket mindre som sagda avdrag beviljas enligt kommunallagen för landskommunerna och utskottet strävat till uppnående av största möjliga konformitet.

Beträffande avdraget för underhållskostnaderna av fastighet hava stadsfullmäktige av rent praktiska skäl föreslagit en fix procent - 15 % - i ett för allt av fastighetens beräknade eller verkliga avkast-

ning. Som motiv härför framhålla stadsfullmäktige: "Beskattningen av stadens fastigheter har städse vållat mycken oreda, i ty det taxeringsnämnden under skilda år följt olika principer vid beräkandet av underhållskostnaderna. För underlättande av taxeringsnämndens arbete, har kommittén i en ny punkt (punkt 7) infört en bestämmelse, att såsom avdrag uti antydda avseende skall medgivas 15 % av fastighetens beräknade avkastning, oberoende av om omkostnaderna för fastigheten varit större eller mindre. Då fastigheternas utgifter under särskilda år äro olika, anser kommittén, att, om det föreslagna förfaringssättet under en följd av år tillämpas, icke heller de komma att hava någon olägenhet därav. Dessutom bortfaller besväret att bifoga deklARATIONEN specificerade utgifter å reparationer och underhållskostnader."

Detta synnerligen praktiska och, tillämpat under en följd av år, även rättvisa sätt att beräkna avdraget för stadsfastighets underhåll har landskapsnämnden icke kunnat godkänna, utan har nämnden med ett exempel sökt påvisa, att beräkningssättet kan leda till betänkliga konsekvenser. Låt så vara, att exemplet ifråga teoretsikt utgör ett bevis för ohållbarheten av fullmäktiges uppfattning, men i det praktiska livet torde man förgäves få söka efter tvenne fastigheter, vilkas värde och avkastning stode i en sådan disproportion, som exemplet förutsätter. Naturligt är föröfrigt, att den person, som uthyr sin fastighet åt flere personer, för densammas underhållande får vidkännas större kostnader än den, som disponerar fastigheten för eget behov. Den förre nödgas rätta sig efter hyresgästernas anspråk, givetvis desto flere och mera olikartade, ju större hyresgästernas antal är. Den senare åter får underhålla efter råd och lägenhet.

Utan tvivel vore det riktigast, att de verkliga underhållskostnaderna lades till grund för avdragets fastställande, men då praktiska svårigheter, enligt vad stadsfullmäktige erfarit, pläga uppstå för kostnadernas rättvisa specificerande och stadsfullmäktige enhälligt, så när som på en medlem, godkänt förenämnda sätt för avdragets beräkande ävensom procentsatsen, har utskottet upptagit fullmäktiges förslag.

§§ 91 och 92. Dessa paragrafer innehålla efter kommunallagens för landskommunerna mönster ett för Mariehamns stads vidkommande alldeles nytt och oprövat förfaringssätt beträffande taxeringen. Paragraf 91 förutsätter nämligen, att grunden för taxeringen, dock endast för såvitt

rör fastighets uppskattning med avseende å värdeminskning, skall bestämmas innan taxeringen vidtager. Över taxeringsnämndens härutinnan fattade beslut skulle särskilda besvär få anföras, dock endast till prövningsnämnden. Paragraf 92 stadgar, att taxeringsnämnden samtidigt med upprättande av den under § 91 avsedda längden; skall uppskatta värdet av fri bostad och liknande förmåner. Över sagda uppskattning skulle skattskyldig dock - enligt vad det synes - få anföra besvär i samband med ändringsökande i slutligt utslag.

Det förefaller som den föreslagna omgången med särskilda besvär till prövningsnämnden bleve alldeles för vidlyftig med hänsyn till att endast en enda detalj av grunderna för taxeringen sålunda skulle fastslås. Stadfullmäktige, vilka lagt särskild vikt vid bibehållandet av rätten att besvara sig till högsta instans över taxeringen i hela dess vidd, hava icke heller omfattat förslaget uti vidsträcktare mån, än att ifrågavarande längd väl kunde upprättas till ledning vid taxeringen, såväl för taxeringsnämnden som för de skattskyldige. Någon rättskraft skulle längden enligt fullmäktiges mening icke erhålla. Med hänsyn till att taxeringsnämnden i avseende å förberedelser för taxeringen allaredan under en följd av år till ledning för sig själv upprättat en dylik längd, har lagrummet i stympad och fullkomligt betydelselös form fått kvarstå i texten, ehuru fullmäktige i sin motivering uttalat, att stadgandets rätta plats vore uti en av fullmäktige eventuellt uppgjord instruktion för taxeringsnämnden.

Utskottet drager också i tvivelsmål, huruvida en sådan längd lämpligen kan tillerkännas en giltighetstid av tre år. Fastigheterna undergå nämligen förändringar, gamla gårdar rivas eller ombyggas och nya uppstå. Giltighetstiden synes därför icke uti någon händelse böra utsträckas längre än till ett år, synnerligast som den uti § 92 föreslagna uppskattningen av värdet för fri bostad m.m. enligt förslaget synes böra verkställas för tre år framåt.

Enligt förslaget skulle prövningsnämnden utgöra högsta instans för prövningen av uti § 91 förutsatta besvär. Det torde emellertid med skäl kunna ifrågasättas, huruvida sagda myndighet är lämplig att såsom högsta instans avgöra något skatteärende, enär en fjärdedel av dess medlemmar också tillhöra taxeringsnämnden och sålunda slutligt komme att uttala sig

i ett ärende, som samlas uti första instans avgjort. Utskottet har också tagit under övervägande, huruvida det föreslagna ändringssökandet kunde ske hos landshövdingen eller landskapsnämnden, men då rikets myndigheter genom landskapslagstiftning icke kunna åvälvas några skyldigheter utöver dem, som påbjudas i riket, varest ett dylikt ändringssökande icke är föreskrivet, samt enär landskapsnämnden enligt § 20 uti självstyrelselagen icke kan avgöra förvaltningsrättsliga besvärsmål, har utskottet låtit tanken på det särskilda ändringssökandet helt och hållet förfalla.

Med hänsyn till allt detta har utskottet beslutat föreslå, att §§ 91 och 92 skola ur förslaget utgå. Hänvisningarna i efterföljande paragrafer har av utskottet i enlighet härmed rättats.

§ 98. Första momentet uti detta lagrum berör besvär över magistratens beslut. Då enligt gällande lag det ankommer på stadsfullmäktige att uppgöra förslag till besättande av borgmästarejänsten, har utskottet ansett att sista momentet uti paragrafen bör hänföras amtingen till den paragraf, som rör besvär över stadsfullmäktiges beslut eller till en helt och hållet skild paragraf. I anseende till det enastående besvärssförfarandet uti ifrågavarande fall har utskottet stannat för det senare alternativet.

§ 107. Utskottets ställningstagande till § 91 uti förslaget har föranlett strykande av sista meningen.

Jämte det utskottet i övrigt förenat sig om de synpunkter som av landskapsnämnden framhållits, får utskottet värdsammast föreslå,

att landstinget ville antaga det framställda lagförslaget, dock sålunda, att nedannämnda paragrafer erhålla följande lydelse.

§ 11.

Valbar till fullmäktige och övriga kommunala förtroendeuppdrag, för såvitt angående dem icke är särskilt stadgat, är envar i kommunen bosatt person, som är berättigad att deltaga i val av fullmäktige.

Till revisor kan utses även i annan kommun bosatt medborgare i republiken Finland, såframt han därtill samtycker.

Till fullmäktig må dock ej väljas landshövdingen, lantrådet, landssekreteraren, landskamreraren, landskapssekreteraren, landskapskamreraren, ordförande och ledamot i magistraten, tjänstemän och betjante

vid magistraten och polisinrättningen eller allmän åklagare, ej heller ordförande i eller ledamot av drätselkammaren, vid stadens drätsel anställd eller annan densamma underlydande befattningshavare, som är för sin syssla redo skyldig.

Valbar till fullmäktig eller övriga kommunala förtroendeuppdrag är ej heller den, som tillhör sådan förening, organisation eller annan sammanslutning, som är verksam i syfte att våldsamt omstörta Finlands stats- och samhällsskick, eller avser främjande eller understödjande medelbart eller omedelbart av sådan verksamhet, eller som under förloppet av de tre närmast föregående åren verkat till förmån för sådan sammanslutning eller på annat sätt främjat en verksamhet i nämnda syfte.

§ 17.

För val av ordförande och viceordförande samt bestämmande av sättet för delgivande av kallelse till sammanträde sammankomma fullmäktige å stadens rådhus första helgfria dag i januari månad klockan sex på eftermiddagen, därvid den till åren äldste bland fullmäktige leder förhandlingarna.

För övrigt sammanträda fullmäktige på kallelse av ordföranden, då denne finner sådant nödigt för handläggning av ärende, eller då minst en fjärdedel av fullmäktige eller ock landskapsnämnden eller magistraten därom hos honom gör framställning.

För att granska kommunalförvaltningen och kommunens räkenskaper för det löpande året väljas före utgången av januari månad enligt fullmäktiges beslut minst tre revisorer och lika många revisorsersättare.

Vid sammanträde i juni fattas beslut om godkännande av föregående års bokslut och beviljande av ansvarsfrihet samt väljas medlemmar i taxering och prövningsnämnderna.

Vid sammanträde i december beslutes om fastställande av kommunens utgifts- och inkomststat för det följande året samt utses personer till de kommunala befattningar, som vid årets slut bliva lediga.

Kan ärende, som i denna paragraf är nämnt, icke av fullmäktige handläggas å stadgad tid, åligger det fullmäktiges ordförande att, så snart ske kan, utsätta dag för ärendets behandling. Därest den tid, för vilken stadens för viss tid valda befattningshavare blivit utsedda, utgår, innan väl av nya befattningshavare efter dem förrättats, vare de, som äro

i tur att avgå, skyldiga att kvarstå i sina befattningar, till dess vallet ägt rum och vunnit laga kraft.

§ 25.

Vid fullmäktiges sammanträden föres protokollet av sekreterare, som av fullmäktige utsetts.

Där protokollet icke genast justeras, må fullmäktige uppdraga åt ordföranden och minst två för gången därtill utsedda medlemmar att verkställa justeringen å dag, som av fullmäktige bestämmes.

Protokollet underskrives av ordföranden och sekreteraren samt, där justering genast ägt rum, av minst tvenne medlemmar av fullmäktige och i annat fall av justeringsmännen. Därest en eller flere av justeringsmännen vägra att underskriva protokollet, under uppgift att dess innehåll icke motsvarar förloppet vid fullmäktiges sammanträde, göra ordföranden därom anteckning i protokollet och låte med justeringen anstå till fullmäktiges nästa sammanträde. Det justerade protokollet skall å förut kungjord tid offentligen uppläsas i fullmäktiges samlingslokal eller å annat av fullmäktige utsett rum.

§ 84.

Vid uppskattning av inkomst må avdrag ske för alla kostnader för inkomstens förvärvande och bibehållande, dock icke för skattskyldigs eller hans familjs levnadskostnader, ej heller för ränta å hans i egen fastighet eller näring nedlagda egna kapital eller för vad den skattskyldige nedlagt i nybyggnad eller för utvidgande av sin rörelse i maskiner m.m. dylikt.

Såsom omkostnader för inkomstens förvärvande anses även:

- 1) avlöning, kost och andra förmåner, som skattskyldig utgivit åt i hans näring använda hemmavarande barn över 15 år, dock ej till högre belopp än 500 mark för varje barn;
- 2) värdeminskning å byggnader, maskiner, inventarier och andra med dem jämförliga föremål, som använts i skattskyldigs näring; samt
- 3) kostnad för utövning av intellektuella yrken, vetenskap och konst, dock ej till högre belopp än 1.000 mark.

§ 85.

Värdeminskning å byggnader, maskiner, inventarier och andra med dem jämförliga föremål, som använts i den skattskyldiges näring, skall i

det avseende § 84 mom. 2 innehåller efter det rörelsens och föremålens beskaffenhet bestämmas till högst nedannämnda procenttal av föremålens värde, vilka fastställas efter gängse pris.

1) å administrations- och bostadsbyggnader:

av trä 3 %;

av sten 1 %;

2) å fabriksbyggnader och kraftstationer:

av trä 5 %;

av sten 3 %;

3) å ekonomibyggnader:

av trä 6 %;

av sten 3 %;

4) å maskiner och ångpannor, kraftöverföringsanläggningar, elektriska ledningar, vatten- och glasledningar 8 %;

5) å rörlig materiel, arbetsredskap

och verktyg 10 %;

6) å fabriks- och kontorsinventarier 10 %;

7) fartyg:

av trä 12 %;

av järn 6 %;

8) automobiler i yrkesmässig trafik 20 %;

Dock bör värdeminskningen å sådan automobil första gången beräknas å inköpspriset samt därefter å det värde, till vilket fordonet genom de årliga avskrivningarna nedskattats.

Har skattskyldig framställt utredning därom, att han på grund av särskilda orsaker borde vara berättigad till större avdrag, än vad ovan säges, må honom efter prövning beviljas sådant.

§ 86.

Skattskyldig är berättigad att från sin inkomst avdraga:

1) legoavgifter för jord;

2) ränta å gäld;

3) förlust å skattskyldigs näringsverksamhet, som icke är att hänföra till kapitalförlust;

4) till staten, landskapet, kommun och kyrka utgående utskylder;

5) obligatorisk försäkringsavgift samt avgifter, som erlagts till

arbetslöshetskassor;

6) försäkringspremier och andra avgifter, som utbetalats för hans eller hans hustrus eller barns liv-, kapital-, livränte-, olycksfalls- eller sjukförsäkring, dock sammanlagt högst 800 mark för varje försäkrad person, ävensom avgifter till pensions-, änke- och pupill- samt annan dylik kassa, i vilken det på grund av tjänst eller befattningsalliering höllig nom att vara delägare.

7) såsom underhållskostnad för fastighet i ett för allt 15 % av den beräknade avkastningen från fastigheten.

§ 91.

Skattören påföras under följande tre titlar:

- 1) inkomst av hus, tomt och jord;
- 2) inkomst av näring och yrke; samt
- 3) löneförmåner, pension eller annan icke redan nämnd inkomst.

§ 92.

Sedan taxeringen blivit verkställd, skall den däröver upprättade längden under åtta dagars tid finnas tillgänglig i rådhuset eller å annat lämpligt ställe, för att vederbörande skattskyldiga må kunna av densamma taga kännedom; och låte taxeringsnämndens ordförande härom tillkännagiva på sätt om kommunala meddelanden är stadgat.

Var, som åt taxeringen icke nöjes, äger skriftlig anmärkning därom inom en vecka efter utgången av förenämnda åtta dagar ingiva till magistraten, som överlämnar ärendet till prövningsnämnden, vilken det tillhör att skyndsamt taga de anmärkta omständigheterna och övriga för densamma kända förhållanden uti övervägande samt avgöra, huru många skattören skola besväranden påföras. Skattskyldig, som utan laga hinder underlåter att inom stadgad tid göra anmärkning mot taxeringslängden, have därmed sin talan försuttit, för så vitt sådan omständighet icke föreligger, som i sista momentet av denna paragraf omförmäles.

Prövningsnämndens beslut skall å rådhuset eller annat lämpligt ställe hållas för vederbörande tillgängligt under åtta dagar efter den, då härom kungjorts på sätt om kommunala tillkännagivanden är stadgat, denna dag oräknad. Den, som icke nöjes åt prövningsnämndens beslut, må däröver skriftligen anföra besvär, vilka jämte det överklagade beslutet skola till landshövdingen inlämnas inom trettio dagar räknat från den, då prövningsnämndens beslut framlagts, sagda dag oräknad. Besväranden

äger tillika bilägga besvärsskriften utredning om dagen, då prövningsnämndens beslut framlagts.

Över landshövdingens beslut kunna besvär anföras i högsta förvaltningsdomstolen, och skola därvid iakttagas stadgandena i § 98 av denna lag.

Den, som över taxeringen anförte besvär, vare dock pliktig att vid skatteuppbörden erlägga det skattebelopp, honom påförts, men är han, såframt besvären godkännas, berättigad att återfå, vad han för mycket erlagt med därå upplupen ränta efter en procent i månaden, dock icke för längre tid än till den dag, då utslaget vunnit laga kraft, jämte ersättning för de kostnader, vilka han haft för sin ändringsansökan, där särskilt skäl ej förefinnes för kommunens befriande från dylik ersättningsskyldighet.

Kap. IX.

Om underställning och besvär.

§ 93.

Stadsfullmäktiges beslut skola, för att vinna gällande kraft, underställas landskapsnämndens prövning och fastställelse, då besluten angå:

1) försäljning, pantförskrivning eller utbyte av sådan staden tillhörig fastighet, som genom gåva eller testamente densamma tillfallit och för visst ändamål, som avser stadens gemensamma nytta, blivit anslagen ävensom överenskommelse eller förlikning, verkande till ändring eller inskränkning uti den rätt, kommunen till sådan fastighet äger;

2) upptagande av lån, ställt på längre återbetalningstid än fem år;

3) förslag till nya eller förhöjda avgifter å den allmänna rörelsen, såsom väg-, bro-, hamn- och färjpenningar med flere sådana;

4) allmänna föreskrifter till befrämjande av sedlighet, hälsovård samt ordning och säkerhet i staden;

5) ändring av stadsplanen, byggnads- och brandordningen, ävensom fastställelse eller ändring i reglementen för drätselkammaren, hälsovårdsnämnden, fattigvårdsstyrelsen och brandkommissionen ävensom polis-inrättningen; samt

6) påläggande av eller förändring uti avgifter för särskilt behov, avsedda att utgå under flere än fem år.

Beslut, som bör landskapsnämndens prövning underställas, insändes ge-

nom magistraten jämte dess i ärendet avgivna yttrande. Sådant beslut skall av landskapsnämnden fastställas oförändrat eller ogillas. Väger fastställelse, uppgive landskapsnämnden skälen därtill. Stadsfullmäktige vare obetaget att över vägrad fastställelse klaga i högsta förvaltningsdomstolen.

§ 94.

Medlem av stadskommun, som ej nöjer sig med fullmäktiges beslut uti stadens gemensamma angelägenheter, äger rätt att, där han tilltror sig kunna visa att beslutet kränker hans enskilda rätt eller att det icke tillkommit i laga ordning eller att det står i strid med allmän lag eller författning eller att stadsfullmäktige annorledes överskridit sin befogenhet, däri söka ändring genom besvär, vilka jämte det överklagade beslutet, böra till landshövdingeämbetet ingivas inom trettio dagar efter det klaganden erhöi del av beslutet, dagen, då sådant skede, likväl oräknad. Klaganden åligger därjämte såväl att vid besvären föga bevis om dagen, då beslutet delgavs, som ock att, inom fjorton dagar, efter det tiden för besvärens inlämnande utgått, till magistraten ingiva diariebevis däröver, att han anfört besvär.

Försummar klaganden något av vad sålunda är föreskrivet, må beslutet kunna gå i verkställighet.

Klaganden skall anses hava erhållit del av beslutet den dag, då det i överensstämmelse med stadgandena i § 25 blivit offentligen uppläst.

§ 95.

Anföras besvär däröver, att beslutet icke tillkommit i laga ordning eller att det står i strid med allmän lag eller förordning eller annorledes överskrider fullmäktiges befogenhet, må landshövdingen, om han finner skäl föreligga, förbjuda beslutets verkställighet.

Grundas besvären därpå, att klagandens enskilda rätt blivit genom beslut/kränkt, och godkännas besvären, gälle rättelsen till förmån för den som klagat, men stånde beslutet för övrigt fast, om det icke finnes strida mot allmän lag eller förordning, då landshövdingen äger förordna angående upphävande av beslutet jämväl i dess helhet.

§ 96.

Den, som ej nöjes åt magistratens beslut i ärenden, som höra under denna lag, må däri söka ändring i landshövdingeämbetet inom trettio

dagar, räknat från den dag, då beslutet delgavs.

§ 97.

Angående besvär över borgmästarval är särskilt stadgat.

§ 98.

I landshövdingens utslag får ändring sökas i högsta förvaltningsdomstolen senast före klockan tolv å trettionde dagen efter delfåendet, dagen då sådant skedde likväl oräknad; och lände därvid till efterrättelse, vad om sådant ändringssökande i allmänhet är stadgat, dock sålunda, att besvären även må under besvärstiden till landshövdingeämbetet inlämnas för att därifrån vidare befordras.

Kap. X.

Om sättet för anslag av kommunala kungörelser samt om ansöknings-
tid för besättande av kommunala befattningar.

§ 99.

De kommunala myndigheternas förfoganden och beslut, vilka skola lända till allmän efterrättelse eller bringas till allmän kännedom, böra under fjorton dagars tid hållas anslagna å kommunens anslagstavla samt minst en gång i korthet införas i sådan uti landskapet utkommande tidning, vari av landskapsmyndigheterna utfärdade allmänna föreskrifter eller beslut publiceras.

§ 100.

Ansökningstiden för besättande av kommunala tjänster och befattningar utgör trettio dagar, den dag dock oräknad, då kungörelse om den lediga befattningen första gången publicerades. Sådan kungörelse bör ingå minst två gånger i uti § 99 omnämnd tidning, andra gången senast fjorton dagar före ansökningstidens utgång.

Kap. XI.

Särskilda stadganden.

§ 101.

Ordförande för stadsfullmäktige samt av fullmäktige utsedda styrelser äga tillse, att protokollen med därtill hörande bilagor jämte register över dem och övriga handlingar väl förvaras och hållas vid behov tillgängliga för kommunens medlemmar, ävensom att de vid hans avträdande från befattningen överlämnas åt efterträdaren.

Medlem av kommunen, som därom anhåller, vare berättigad att utfå

styrkt avskrift av sagda handlingar eller utdrag ur protokollet, fört vid nämnda myndigheters sammanträde. I besvärsmål skall expedition utgivas skyndsamt och åtminstone inom förra hälften av den i varje fall utsatta fataljetiden.

Å fullmäktige ankommer att bestämma, huruvida lösen för handling skall erläggas och till vilket belopp. Avgift må dock icke uppbäras för handlingar, vilka utfärdats för kommunens gemensamma behov eller till vederbörande tjänstemän eller allmänna ombud, ej heller då fullmäktiges beslut skall genom utdrag delgivas den, beslutet angår.

§ 102.

Viten för utevaro, till vilka någon på grund av denna lag fälles av stadsfullmäktige eller de av fullmäktige utsedda nämnder, tillfalla stadens allmänna kassa och uttagas, där godvillig betalning icke följer, på sätt om kommunala utskylder stadgats.

§ 103.

Har innehavare av kommunalbefattning eller tjänst i denna sin egenskap förskingrat medel eller ådagalagt svikligt förfarande eller annan oredlighet, äga stadsfullmäktige rätt att avhålla honom från utövande av uppdraget. Saken skall ofördröjligen överlämnas till domstols behandling samt detta hos landskapsnämnden och landshövdingen anmälas.

§ 104.

Ombud för stadskommun vid sammanträde av ombud för flere kommuner utses av stadsfullmäktige. Ifråga om valet skall iakttagas, vad i kommunallagen för landskommunerna därom är stadgat.

§ 105.

Däredt stadsfullmäktiges beslut skall underställas landskapsnämnden för fastställelse, må underställningen ske, först sedan tiden för anförande av besvär tilländagått.

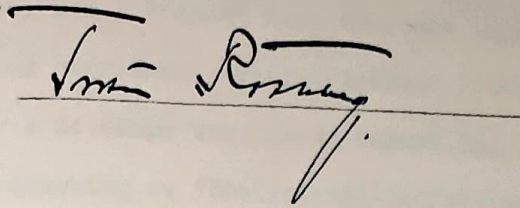
§ 106.

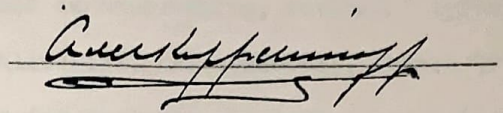
Genom denna landskapslag, som omedelbart träder i kraft, upphävas för landskapet Ålands vidkommande förordningen angående kommunalförvaltning i stad, given den 8 december 1873, kommunallagen för städerna av den 27 november 1917 samt lagen om skyldighet att avgiva inkomstdeklaration för kommunalbeskattning, given den 9 april 1919, ävensom

alla i landskapet gällande bestämmelser, genom vilka ovanuppräknade förordning och lagar ändrats.

Mariehamn den 21 november 1930.

På lagutskottets vägnar:

I ärendets behandling hava deltagit: landstingsmännen Rothberg, Rosenblad, Nordlund, Strandfält och Johannes Eriksson.